

УДК 334.72.01:338.246:005.934](20)

Урба С.І.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства
Львівського національного університету імені Івана Франка

Івончак І.О.

аспірант кафедри економіки підприємства
Львівського національного університету імені Івана Франка

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ОБ'ЄКТ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ

У статті розглянуто генезу категорії «безпека» та узагальнено основні теоретичні підходи щодо визначення поняття «економічна безпека». Досліджено сутність економічної безпеки підприємництва. Розглянуто наявні наукові підходи до визначення терміна «економічна безпека підприємництва»: стратегічний, ресурсно-функціональний, комплексний, ринковий, дедуктивний, системний, кримінальний, силовий, гармонізаційний, ієрархічний та узагальнюючий. Наведено перелік представників кожного з розглянутих підходів та визначено їх провідні ідеї. Простежено роль економічної безпеки підприємництва за сучасних ринкових умов, сформовано власне визначення.

Ключові слова: безпека, економічна безпека, економічна безпека підприємництва, підприємство, підходи до визначення сутності економічної безпеки підприємництва.

В статье рассмотрен генезис категории «безопасность» и обобщены основные теоретические подходы к определению понятия «экономическая безопасность». Исследована сущность экономической безопасности предпринимательства. Рассмотрены существующие научные подходы к определению термина «экономическая безопасность предпринимательства»: стратегический, ресурсно-функциональный, комплексный, рыночный, дедуктивный, системный, криминальный, силовой, гармонизационный, иерархический и обобщающий. Приведен перечень представителей каждого из рассмотренных подходов и определены их ведущие идеи. Прослежена роль экономической безопасности предпринимательства в современных рыночных условиях, сформировано собственное определение.

Ключевые слова: безопасность, экономическая безопасность, экономическая безопасность предпринимательства, предприятие, подходы к определению сущности экономической безопасности предпринимательства.

The article considers the genesis categories "safety" and systemizes approaches regarding the definition of "economic security". The essence of economic security of entrepreneurship is investigated. The existing scientific approaches to the definition of the term "economic security of entrepreneurship": strategic, resource-functional, comprehensive, market, deductive, system, criminal, power, harmonization, hierarchical and synthesis have been considered. Is a list of representatives of each of the considered approaches and identified leading ideas of the approaches. The role of economic security of the entrepreneurship in modern market conditions has been observed, and self-determination has been established.

Keywords: security, economic security, economic security of entrepreneurship, enterprise, approaches to the definition of economic security of entrepreneurship.

Постановка проблеми. У сьогоднішніх нестабільних ринкових умовах сучасне підприємство перебуває у складному і мінливому середовищі. Перехід на нові способи господарювання в економіці, створення великої кількості підприємств, загострення конкурентної боротьби між ними, недосконале законодавство, корупція державних установ, криміналізація господарської діяльності та безліч інших причин стали поштовхом для забезпечення економічної безпеки усіх суб'єктів господарювання. Наявність великої кількості чинників невизначеності та посилення конкурентної боротьби у підприємницькому середовищі поставило усіх суб'єктів господарювання перед вибором ефективних інструментів і методів економічного захисту. Крім того, потреба забезпечення економічної безпеки підприємства в системі національної безпеки та її вплив на макроекономічну стабільність держави набуває особливого значення. Саме тому на підставі дослідження сформованих поглядів щодо економічної безпеки підприємства доцільним є формування теоретико-методологічних та практичних аспектів розроблення сучасних підходів до забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності суб'єктів господарювання в контексті функціонування національної економіки.

Слід зазначити, що саме економічна безпека підприємницької діяльності стала початком розвитку нового напрямку в економічній науці. Сьогодні є постійна необхідність у її забезпеченні, зумовлена об'єктивно наявним для всіх підприємств завданням, яке полягає у створенні умов для стабільного функціонування з метою досягнення ними поставлених цілей. Враховуючи це, поняття «економічна безпека підприємства» слід розглядати як сукупність певних функціональних складників, що характеризують різноманітні напрями діяльності сучасного підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В економічній науці є незначна кількість науко-

вих праць, які висвітлюють сутнісну характеристику та основні складники економічної безпеки, що зумовлює використання різних підходів до її розуміння. Вагомий вклад у дослідженні питання забезпечення економічної безпеки підприємства зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як О.І. Барановський, І.О. Бланк, Т.Г. Васильців, О.А. Грунін, О.І. Захаров, М.І. Камлик, М.О. Кизим, В.Л. Ортинський, Г.А. Пастернак-Таранушенко, С.І. Ніколаюк, В.В. Шликов, С.М. Шкарлет та ін.

Проте, незважаючи на значний доробок фахівців у галузі забезпечення економічної безпеки підприємства, недостатньо вирішеними залишаються питання щодо визначення сутності категорії економічної безпеки підприємства, виділення її структурних підсистем і елементів, а також необхідності розроблення структурно-функціональної моделі поєднання і взаємодії усіх елементів економічної безпеки та їх впливу на підприємницьку діяльність.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Головною метою статті є дослідження та аналіз вітчизняних і зарубіжних підходів до визначення суті поняття «економічна безпека підприємства», а також удосконалення структури економічних складників безпеки підприємницької діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток соціально-економічної думки ще з давніх часів підтверджує актуальність проблеми безпеки, яка сприймалася як найважливіша складова частина соціальної структури, починаючи з індивіда. Термін «безпека» має древньогрецьке походження, яке спочатку розглядали як «володіти ситуацією», проте згодом його почали трактувати як певний стан або ж ситуацію спокою, що виникає за умов відсутності потенційної небезпеки, а також наявності органів влади та організацій, що забезпечують певні економічні, матеріальні та політичні умови.

Варто зазначити, що в країнах Західної Європи термін «безпека» почав вживатися напри-

кінці XII ст. і трактувався як стан відсутності або нейтралізації загроз, небезпеки, а також створення умов та соціальних інститутів, що його забезпечують [17, с. 4]. Крім того безпека розглядалася як захист держави і її громадян від різного роду загроз, які зазвичай пов'язували з проявом недоброзичливості і злої волі надприродних сил [11].

Важливе місце в структурі національної безпеки займає економічна безпека. Це пояснюється насамперед тим, що без економічного забезпечення не можуть бути повною мірою досягнені усі інші види безпеки.

У світі вперше поняття «економічна безпека» було застосоване Президентом США Т. Рузвельтом у 1934 р., який створив федеральний Комітет з економічної безпеки у зв'язку з необхідністю державного втручання в економічне життя країни. Це було зумовлено також кризовими явищами в національній та світовій економіці, які впливали на необхідність забезпечення економічної безпеки. У 1985 році було визначено офіційний статус терміна «економічна безпека» і зазначено, що необхідно сприяти забезпеченню міжнародної економічної безпеки з метою соціально-економічного розвитку та прогресу кожної країни.

Тривалий період економічна безпека була предметом розгляду в основному західними вченими. У бізнес-словнику вона трактується як стан наявності стабільного джерела фінансових доходів, які дають змогу забезпечувати стандарти життя суб'єкта сьогодні і в найближчому майбутньому [22]. При цьому, на відміну від попередніх визначень, тут економічна безпека вже не розглядається лише з позиції захисту від загроз.

У 1994 році Г. Пастернак-Таранушенко вперше у вітчизняній науці представив поняття «економічна безпека». Науковець в цей час відзначив, що це наймолодша з наук про безпеку держави, яка зародилася на підґрунті необхідності забезпечення державності за рахунок використання відповідних заходів та засобів, що покликані надати стабільність стану держави попри економічний тиск, який здійснюється ззовні або зсередини [18, с. 23].

Сучасний етап розвитку економічних процесів знаходиться у прямій залежності від стратегічного напрямку вектора реалізації підприємницької діяльності. Підприємництво виступає ключовим фактором економічного розвитку держави, її обороноздатності та рушійною си-

лою ринкової економіки, а підприємець – її домінуючим суб'єктом. А це вимагає посиленої уваги до зміцнення його економічної безпеки. Саме тому, досліджуючи економічну безпеку підприємництва, доцільно значну увагу приділити і безпеці підприємства як суб'єкта підприємницької діяльності, що дасть змогу комплексно охарактеризувати багатоаспектність цієї проблеми. Варто зазначити, що у науковому колі й досі відсутній одностайний підхід до трактування «економічної безпеки підприємництва», оскільки різні науковці-дослідники по різному вбачають суть дефініції «економічна безпека підприємництва».

Згідно з трактуванням М.А. Бендикова, економічна безпека підприємництва – це захищеність його від науково-економічних загроз, що пов'язані з неефективною науково-промисловою політикою держави або формуванням несприятливого зовнішнього середовища [1, с. 15].

М.І. Камлик у своїй праці «Економічна безпека підприємницької діяльності» розглядає це поняття, як стан розвитку суб'єкта господарювання, який характеризується стабільністю економічного та фінансового розвитку, ефективністю нейтралізації негативних факторів і протидій їх впливу на всіх стадіях його діяльності» [13, с. 9].

Науковець О.А. Грунін тлумачить економічну безпеку підприємництва як стан господарюючого суб'єкта, в якому він за найефективнішого використання корпоративних ресурсів досягає запобігання послаблення або захисту від наявних небезпек та загроз або непередбачених обставин і забезпечує досягнення цілей бізнесу в умовах конкуренції та господарчого ризику [5, с. 13].

Суть дефініції «економічна безпека підприємництва» О.С. Власюк визначає як стан захищеності корпоративних ресурсів і підприємницьких можливостей, що нейтралізує внутрішні і зовнішні загрози розвитку суб'єкта підприємництва та створює необхідні умови для забезпечення його стабільного функціонування [4].

Відзначимо, що велика кількість розроблених підходів до розгляду категорії «економічна безпека підприємництва» дає змогу визначити різні аспекти сутності економічної безпеки суб'єктів господарювання та її основних складників. З огляду на такі тенденції, є вагома потреба у дослідженні підходів до трактування економічної безпеки підприємництва (рис. 1).

Серед великої кількості підходів до визначення терміна «економічна безпека підприємництва» найбільш поширеним є *стратегічний підхід*. Він передбачає забезпечення гідного рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання завдяки збереженню та нагромадженню його інтелектуального та кадрового потенціалу, захисту інформаційних ресурсів, технологій, капіталу тощо. Цей підхід досягається завдяки сукупності систем заходів особливого правового, економічного, інформаційно-технологічного, організаційного та соціального характеру [20, с. 275].

Представником стратегічного підходу є М. Бендіков, який економічну безпеку суб'єкта господарювання розглядає як захищеність його науково-технічного, технологічного, виробничого і кадрового потенціалу від прямих або непрямих економічних загроз, що пов'язані з неефективною науково-промисловою політикою держави або формуванням несприятливого зовнішнього середовища, і здатність до його відтворення [2, с. 22].

Деяко іншої думки дотримується дослідник Л. Доленко. Науковець економічну безпеку підприємництва розглядає як сукупність організаційно-правових, режимно-охоронних, технічних, технологічних, економічних, фінансових, інформаційно-аналітичних та інших методів, спрямованих на усунення потенційних загроз та створення умов щодо забезпечення ефективного функціонування підприємства відповідно до його цілей та завдань [8, с. 324].

Особливої уваги заслуговує твердження А. Іванова та В. Шликова, які економічну безпеку суб'єкта підприємницької діяльності трактують як створення таких умов його діяльності, за яких забезпечується надійний захист його економічних інтересів від усіх можливих видів загроз [12, с. 5].

Не менш важливим підходом, який заслуговує на увагу, є *ресурсно-функціональний*. Автори *ресурсно-функціонального* підходу дотримуються думки, що економічна безпека підприємництва – це певний стан корпоративних ресурсів і підприємницьких перспектив, за

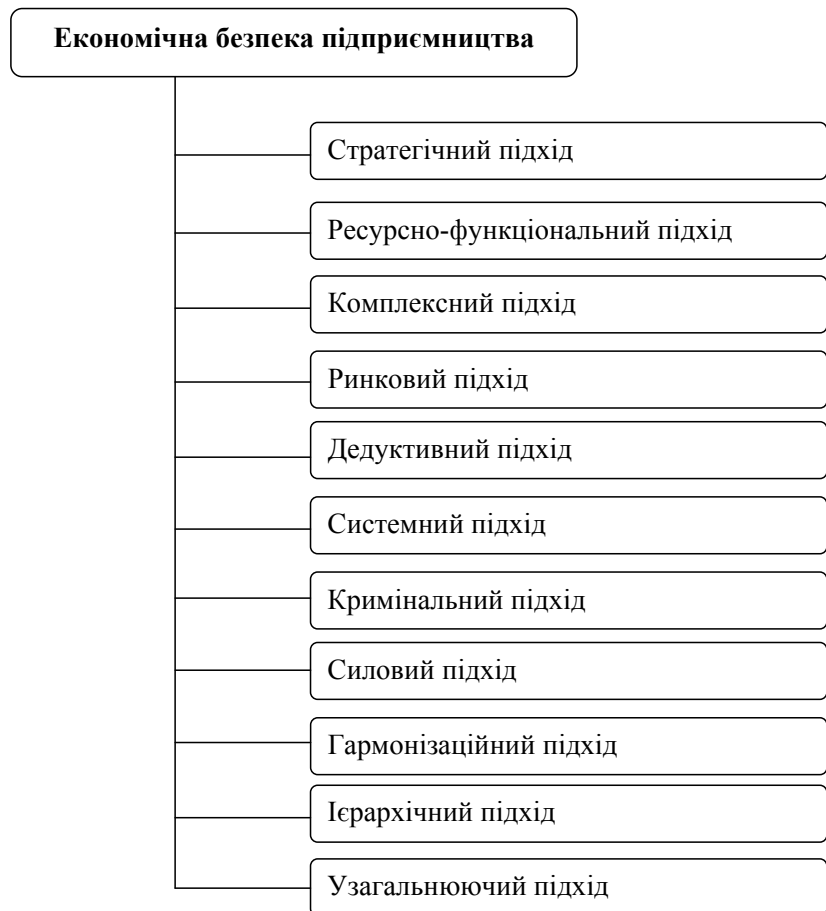

Рис. 1. Основні підходи до визначення категорії «економічна безпека підприємництва»

яких забезпечується найбільш ефективно їх використання для стабільного функціонування і динамічного розвитку, запобігання внутрішнім і зовнішнім загрозам [9, с. 466]. Потрібно відзначити, що у ресурсно-функціональному підході фактично відсутнє поняття загрози у тлумаченні економічної безпеки підприємництва, але при цьому виділяються функціональні складники економічної безпеки. Основною характеристикою цього підходу є зосередження підприємницької діяльності на функціонуванні підприємства та досягненні поставлених цілей [20, с. 275].

За дослідженнями науковців, ресурсно-функціональний підхід має певний недолік, оскільки економічна безпека розглядається у широкому аспекті як адаптація до впливу зовнішнього середовища, реалізації функцій управління – планування, обліку та аналізу, та в аспекті забезпечення підприємництва. А в межах цього підходу економічна безпека прирівнюється до самої діяльності підприємства та його ефективності [15, с. 72].

Отже, ресурсно-функціональний підхід часто розглядається як функціональний, оскільки передбачає виділення у складі економічної безпеки суб'єктів господарювання таких складників:

- техніко-технологічний складник, котрий відображає реальний рівень технологічного забезпечення, що використовується на підприємстві, та його відповідність світовим аналогам;

- інформаційний складник, завдання якої полягають у висвітленні реального стану ринку, політичної або соціальної ситуації у регіоні (країні), тенденцій розвитку галузей економіки та підприємництва, а також особливостей загроз та небезпек діяльності суб'єктів підприємництва;

- фінансовий – призначення його полягає у найбільш ефективному розподілі та використанні корпоративних ресурсів;

- правовий – первинне завдання його полягає у комплексному правовому забезпеченні підприємницької діяльності у межах чинного законодавства;

- інтелектуальний та кадровий складники – покликані всебічно розвивати та оберігати інтелектуальний потенціал суб'єктів господарювання;

- екологічний складник, котрий повинен забезпечити виконання встановлених норм екологічного характеру та забезпечити мінімізацію втрат від забруднення зовнішнього довкілля;

- силовий складник – виступає запорукою забезпечення фізичної безпеки співробітників підприємства, насамперед керівної ланки, збереження майнових цінностей тощо.

Варто зазначити, що для різних видів підприємницької діяльності важливість тих чи інших складників економічної безпеки може суттєво відрізнятись, тому варто ретельно та виважено підходити і до процесу їхнього визначення, враховуючи значущість для конкретного підприємства.

Прихильники *комплексного підходу* впевненні, що забезпечення достатнього рівня економічної безпеки підприємництва завдячується потенціалу та організаційній структурі підприємства, що чітко відповідають його стратегічним цілям і поставленим завданням та надають реальні конкурентні переваги [20, с. 276].

Своє бачення економічної безпеки пропонує група вчених на чолі з С.В. Мочерним. Науковці стверджують, що економічна безпека – це насамперед незалежність суб'єктів господарювання від недобросовісних конкурентів-монополістів, від нестабільної ситуації на торговельному

ринку, від непередбачуваних економічно-правових дій з боку держави та інших чинників, які дають змогу привласнити певну частину законних прибутків [10, с. 411].

Представником *ринкового підходу* вважається Т. Козенко, який економічну безпеку трактує як стан найбільш ефективного використання ресурсів і реальних ринкових можливостей, що дає змогу підприємству уникати як внутрішніх, так і зовнішніх загроз та забезпечує йому стійкість розвитку на ринку відповідно до обраної місії [20, с. 275–276].

У дослідженнях економічної безпеки підприємницької діяльності виділяють також і *дедуктивний підхід*, який базується на твердженні, що в основі економічної безпеки підприємництва лежить відсутність загрози як такої, що створює відчуття упевненості. На думку І. Димової, економічна безпека підприємництва – це стабільне функціонування та розвиток суб'єкта підприємницької діяльності у поточному та перспективному періоді, за якої виключається імовірність завдання шкоди його фінансовим, матеріальним, інформаційним та інтелектуальним ресурсам [7, с. 59].

Не менш важливим і таким, що заслуговує уваги, є *системний підхід*. Представником зазначеного підходу є С. Дубецька, яка стверджує, що економічна безпека підприємства являє собою певний стан суб'єкта у системі його зв'язків з погляду стійкості або ж виживання і саморозвитку в умовах внутрішніх та зовнішніх загроз, непередбачуваних дій та складно прогнозованих факторів. З огляду на вищесказане, можливість збереження якостей системи економічної безпеки, рівноваги та стійкості за мінімізації загроз забезпечують явні економічні параметри [20, с. 276]. Цікавою в межах системного підходу є думка Н. Подлужної, яка характеризує економічну безпеку підприємства як таку, що включає певні характеристики виробничо-економічних систем у ринковій економіці та визначається як стан, за якого економічні параметри дають право зберегти основні її властивості – рівновагу та стійкість за мінімізації загроз [19].

Особливості *кримінального підходу* характеризуються процесом забезпечення економічної безпеки суб'єкта підприємництва як противаги та забезпечення захисту від злочинів економічного типу, тобто шахрайства, фальсифікацій, промислового шпигунства тощо [20, с. 276]. Представник цього напряму М. Капустін про-

понує таке бачення економічної безпеки – це кількісно-якісна характеристика економічних властивостей системи з погляду її здатності до самовиживання і розвитку в умовах дестабілюючої дії зовнішніх та внутрішніх факторів, які є непередбачуваними [14, с. 45-46].

Одним із сучасних підходів у трактуванні сутності економічної безпеки підприємництва є *силовий підхід*, який являє собою насамперед забезпечення захисту та збереження комерційної таємниці. Його представник В. Ярочкін вважає, що основною метою системи забезпечення організації є передбачення шкоди її діяльності, що може бути заподіяна у процесі розголошення, витоку та несанкціонованого доступу до джерел конфіденційної інформації [21, с. 10–12].

Не менш важливим підходом у визначенні сутності економічної безпеки підприємницької діяльності вважається *гармонізаційний підхід*, який спрямований на отримання певного результату, що забезпечує баланс інтересів організації та суб'єктів зовнішнього середовища [3, с. 244]. Інші науковці у своїх працях дійшли висновку, що економічну безпеку суб'єкта підприємницької діяльності варто розглядати як практичне використання принципів сучасного менеджменту, таких як вчасна реакція на зміни у зовнішньому середовищі та бачення підприємства загалом, а також ситуаційного підходу до управління, за якого швидкість реагування та реакції має свою вагу в тій чи іншій ситуації, та забезпечення адаптивності підприємства до умов його існування [15, с. 74].

На базі наявних наукових поглядів на поняття економічної безпеки підприємницької діяльності було здійснено аналіз, що дав змогу виділити ще два новітні підходи, зокрема ієрархічний та узагальнюючий.

Отже, *ієрархічний підхід* полягає у тому, що економічна безпека суб'єкта підприємництва розглядається як складовий елемент економічної безпеки країни. На думку С. Михайлюка та Н. Яценка, економічну безпеку підприємства варто трактувати як певну підсистему національної економічної безпеки і визначати її як економічний стан підприємства, стабільний відносно впливу внутрішніх та зовнішніх змін, не пов'язаних із форс-мажорними обставинами [16, с. 169].

Комбінація ідей, поглядів, що характеризують властивості всіх попередніх наукових підходів, отримала назву *узагальнюючого підходу*. Дослідники-науковці цього напрямку А. Шевелев

та О. Шевелева трактують поняття економічної безпеки господарювання таким чином: це певний стан суб'єкта підприємницької діяльності, за якого використання корпоративних ресурсів з повною ефективністю є запорукою уникнення ослаблення захисту від небезпек та загроз, та забезпечення досягнення поставлених цілей бізнесу в умовах конкуренції та підприємницького ризику, стійкого прогресивного розвитку підприємства [7, с. 58].

На думку О. Груніна, економічна безпека – це стан господарюючого суб'єкта, за якого він за найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів досягає запобігання, послаблення або захисту від існуючих небезпек та загроз або інших непередбачених обставин і забезпечує досягнення цілей бізнесу в умовах конкуренції та господарчого ризику [6, с. 188].

Висновки із цього дослідження. Таким чином, узагальнюючи вищенаведені підходи, економічну безпеку підприємництва варто розглядати як певний стан діяльності суб'єкта господарювання, за якого найбільш ефективно використовуються корпоративні ресурси, здійснюється запобігання послаблення захисту від наявних загроз чи небезпек та реалізуються поставлені цілі бізнесу в умовах посилення конкуренції та господарського ризику.

Отже, стабільний розвиток та функціонування суб'єктів підприємницької діяльності неможливі без належного захисту підприємств від впливу внутрішніх та зовнішніх факторів. Це забезпечується тільки за підтримки достатнього рівня економічної безпеки підприємства. Відсутність сьогодні серед науковців єдиного підходу щодо визначення економічної безпеки підприємництва зумовлює необхідність подальшого дослідження цього питання.

Бібліографічний список:

1. Бендиков М.А. Экономическая безопасность промышленного предприятия (организационно-методический аспект) / М.А. Бендиков // Консультант директора. 2000. № 2. С. 25–30.
2. Бендиков М.А. Экономическая безопасность промышленного предприятия в условиях кризисного развития / М.А. Бендиков // Менеджмент в России и за рубежом. 2000. № 2. С. 17–30.
3. Білоус Я. Аналіз підходів до визначення поняття «економічна безпека підприємства» / Я. Білоус // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. 2011. № 23(II). С. 241–247.
4. Власюк, О.С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку: науко-

- ва доповідь / О.С. Власюк. К. : Нац. ін-т. пробл. міжнар. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України, 2008. 48 с.
5. Грунин О.А. Экономическая безопасность организации / О.А. Грунин, С.О. Грунин. СПб.: Питер, 2002. 160 с.
 6. Дідченко О.І. Підходи до визначення поняття «Економічна безпека підприємства» та роль держави в її формуванні / О.І. Дідченко, А.О. Горпініч // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2012. Вип. 1. Т. 1. С. 186–190.
 7. Дмитрієв І.А. Визначення сутності економічної безпеки підприємства / І.А. Дмитрієв, К.О. Федотова // Економіка транспортного комплексу. 2010. Вип. 16. С. 55–62.
 8. Доленко Л.Х. Економіка підприємства: навч. посіб. / Л.Х. Доленко, О.В. Горняк. Одеса: Астропринт, 2001. 512 с.
 9. Економіка підприємства: підруч. / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. [2-ге вид.]. К.: КНЕУ, 2001. 528 с.
 10. Економічна енциклопедія: [у 3 т.]. / [відп. ред. С.В. Мочерний]. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. Т. 1: Абандон. Концентрація виробництва. 2000. 864 с.
 11. Экономическая безопасность России: Общий курс: Учебник / Под ред. В.К. Сенчагова. 2-е изд. М.: Дело, 2005. 896 с.
 12. Иванов А.В. Экономическая безопасность предприятий: метод. пособ. для руков. предпр. / А.В. Иванов, В.В. Шлыков. М.: Вираз-Центр, 1995. 40 с.
 13. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: навч. посіб. / М.І. Камлик. К.: Атіка, 2005. 432 с.
 14. Капустин Н. Экономическая безопасность отрасли и фирмы / Н. Капустин // Бизнес-Информ. 1999. № 11–12. С. 45–47.
 15. Козаченко Г.В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія / Г.В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О.М. Ляшенко. К.: Лібра, 2003. 280 с.
 16. Мельникова К. Сучасні управлінські підходи до визначення сутності поняття «Економічна безпека підприємства» / К. Мельникова // Економіка Крима. 2011. № 4(37). С. 167–170.
 17. Основы экономической безопасности: учебник / О.М. Бандурка., В.Є. Духов, К.Я. Петрова, М. Черняков. Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. 236 с.
 18. Пастернак-Таранушенко Г.А. Економічна безпека держави. Статика процесу забезпечення / за ред. проф. Б. Кравченка. К.: Кондор, 2002. 302 с.
 19. Подлужна Н.О. Організація управління економічною безпекою підприємства: авторефер. дис. ... канд. екон. наук 08.06.01 / Н.О. Подлужна // НАН України; інститут економіки промисловості. Донецьк, 2003. 20 с.
 20. Фалович А. Дослідження сучасних напрямків визначення сутності економічної безпеки підприємства / А. Фалович // Соціально-економічні проблеми і держава. 2013. Вип. 1(8). С. 271–278.
 21. Ярочкин В.И. Система безопасности фирмы / В.И. Ярочкин. М.: Изд-во «Ось-89», 1997. 192 с.
 22. Business Dictionary [Electronic resource]. 2016. Mode of access: <http://www.businessdictionary.com/definition/economic-security.html>

References:

1. Bendikov M. (2000), Jekonomicheskaja bezopasnost' promyshlennogo predpriyatija organizational methodical aspect, [The economic security of industrial enterprises, organizational methodical aspect], Consultant Director, no. 2, pp. 25–30.
2. Bendikov M. (2000), Economicheskaja bezopasnost' promyshlennogo predpriyatija v usloviyah krizisnogo razvitiya. [Economic safety of industrial enterprise in crisis development conditions]. Menegement v Rossii i za rubezom (Management in Russia and Abroad), no. 2, pp. 17–29.
3. Belous Ia. (2011), Analiz pidhodiv do vyznachenija ponyattja "ekonomichna bezpeka pidpryjemstva". [Approaches to the definition of enterprise economic security]. Ekonomika. Menedzhment. Pidpryjemnytstvo (Economy. Management. Entrepreneurship), no. 23 (II), pp. 241–247.
4. Vlasiuk O.S. (2008), Teoriia i praktyka ekonomichnoi bezpeky v systemi nauky pro ekonomiku [The theory and practice of economic security in the system of science of economics], Nats. in-t. probl. mizhnar. bezpeky pry Radi nats. bezpeky i oborony Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
5. Grunin O.A. (2002), Jekonomicheskaja bezopasnost' organizacii. [Economic security organization], Textbook, Benefit, SPb, Peter, 160 p.
6. Didchenko O.I. (2012), Pidhody do vyznachenija ponattja ekonomichna bezpeka pidpryjemstva" ta rol' derzhavy v ii formuvanni. [Approaches to the definition of "economic security company" and the state's role in its formation], Iss. 1, vol. 1, pp. 186–190.
7. Dmytriiev I.A. and Fedotova K.O. (2010), Vyznachennja sutnosti ekonomichnoji bezpeky pidpryjemstva. [Determining the nature of economic security], Ekonomika transportnoho kompleksu, Iss. 16, pp. 55–62.
8. Dolenko L.Kh. and Horniak O.V. (2001), Ekonomika pidpryjemstva [Business Economics], tutorial, Astroprynt, Odesa, Ukraine.
9. Ekonomika pidpryjemstva, [Economics of Enterprise], (2003), teach. uidances, Ed. SF Pokropyvnoho, Kyiv, Kyiv National Economic University, 608 p.
10. Ekonomichna entsiklopedija [Economic encyclopedia, Ed. by S.V. Mochernyi] (2000). Kyiv, Akademiia, 864 p.

11. The economic security of Russia: General Course (2005), Textbook, Ed. VK Senchagova. Moscow, Delo.
12. Ivanov A.V. and Shlykov V.V. (1995), Ekonomicheskaja bezopasnost' predpriyatija [Economic security companies], method. benefits. for business managers, Virazh-Tsentr, Moscow, Russia.
13. Kamlyk M.I. (2005), Ekonomichna bezpeka pidpryjemnyc'koi' dijal'nosti. [Economic security of entrepreneurship], Economic legal aspect, teach. guidances, K., Atika, 432 p.
14. Kapustyn N. (1999), Ekonomicheskaia bezopasnost' otrasli i firmy. [Economic Security of the Industry and Firms], Biznes-inform, no. 11–12, pp. 17–22.
15. Kozachenko G.V. (2003) Ekonomichna bezpeka pidpryjemstva: sutnist' ta mehanizm zabezpechennya. [Economic security of enterprise: essence and mechanism of providing], monograph. Libra, 280 p.
16. Melnikova K. (2011). Modern management approaches to defining the essence of enterprise economic security concept. Ekonomika Kryma (Economy of Crimea), no. 4 (37), pp. 167–170.
17. Bandurka O. (2003), Osnovy ekonomichnoji bezpeky. [Bases of economic security]. Kharkiv, Publishing house of university of internal affairs.
18. Pasternak-Taranushenko H.A. (2003), Ekonomichna bezpeka derzhavy. Metodolohiia zabezpechennja [Economic security of the state. Methodology of provision], Kyivskiy ekonomichnyi instytut menedzhmentu, Kyiv, Ukraine.
19. Podluzhna N.O. (2003), Orhanizatsija upravlinnja ekonomichnoju bezpekoju pidpryjemstva. [Organization management of economic security]. avtorefer. dys.... kand. ekon. nauk: 08.06.01.
20. Falovych A. (2013), Doslidzhennja suchasnyh napryamkiv vyznachennja sutnosti ekonomichnoji bezpeky pidpryjemstva. [Modern trends in defining the essence of enterprise economic security]. Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava (Socio-economic problems and the state), no. 1 (8), pp. 271-278.
21. Yarochnik V.I. (1997), Systema bezopasnosti firmy [System security firm]. Moscow, Os-89, 192 p.
22. Business Dictionary (2016), [Electronic resource], Mode of access: <http://www.businessdictionary.com/definition/economic-security.html>

Urba S.I.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Enterprise Economics,
Ivan Franko National University of Lviv

Ivonchak I.O.

Postgraduate Student at Department of Enterprise Economics,
Ivan Franko National University of Lviv

THE ECONOMIC SECURITY OF ENTREPRENEURSHIP AS THE OBJECT OF THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ANALYSIS

The article examines the essence of the economic security of entrepreneurship. The existing scientific approaches to the definition of the term “economic security of entrepreneurship” have been considered. The role of economic security of the entrepreneurship in modern market conditions has been observed, and self-determination has been established.

The object of research – methodical approaches to the interpretation of the term “economic security of entrepreneurship”.

The purpose of the work is to study and analyse domestic and foreign approaches to the essence of the term “economic security of entrepreneurship”, as well as the characteristics of this category within the framework of the established scientific approaches.

In the context of global challenges, economic security is a key factor for ensuring conditions for the realization of the national interests, the ability of the state to overcome economic crises under external aggression. In this case, a special attention is paid to the study of current concepts on the state of economic security of entrepreneurship. It is relevant to outline the existing approaches among scholars to

understand the security of the entrepreneurial activity in the context of the national economy. Solving this task will create opportunities for ensuring protection against threats and challenges that affect the level of economic security of business entities.

The economic security of entrepreneurship is under consideration within the framework of such scientific approaches as: strategic, resource-functional, complex, market, deductive, systemic, criminal, forcible, harmonization, hierarchical, and generalization. All of them are characterized by a number of properties. It should be noted that entrepreneurship is a key factor of the economic development of the state, its national defence capability, the driving force of the market economy, and the entrepreneur is its dominant entity. That is why, while investigating the economic security of entrepreneurship, it is expedient to pay a considerable attention to the security of the enterprise as a subject of entrepreneurial activity, which will allow characterizing the multidisciplinary nature of this problem in a comprehensive manner.

The research results obtained. The theoretical approaches to the interpretation of economic security of entrepreneurship have been considered and the necessity of using modern approaches to economic security of business entities has been substantiated in order to protect the enterprises properly from the influence of internal and external factors.